

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 15. apríla 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Poľnohospodárstvo – Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) – Nariadenie (ES) č. 1698/2005 – Nariadenie (EÚ) č. 65/2011 – Článok 16 ods. 5 tretí pododsek – Nariadenie (ES) č. 73/2009 – Články 4 a 6 – Nariadenie (ES) č. 1122/2009 – Podpora rozvoja vidieka – Agroenvironmentálne platby – Pomoc na zachovanie biodiverzity na pasienkoch – Nesplnenie podmienok na poskytnutie týchto platieb – Predčasná kosba – Zníženie a vylúčenie uvedených platieb – Povinné normy – Povinné požiadavky na hospodárenie – Minimálne požiadavky pre dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav – Závazky, ktoré presahujú povinné normy, minimálne požiadavky a iné príslušné povinné požiadavky stanovené vnútroštátnou právnou úpravou“

Vo veci C-736/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Augstākā tiesa (Senāts) (Najvyšší súd, Lotyšsko) z 30. septembra 2019 a doručený Súdnemu dvoru 7. októbra 2019, ktorý súvisí s konaním:

ZS „Plaukti“,

za účasti:

Lauku atbalsta dienests,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory L. Bay Larsen (spravodajca), sudcovia C. Toader a M. Safjan,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- lotyšská vláda, v zastúpení: pôvodne L. Juškeviča, V. Soņeca a K. Pommere, neskôr K. Pommere, splnomocnené zástupkyne,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Kaduczak a A. Sauka, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

* Jazyk konania: lotyščina.

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 16 ods. 5 tretieho pododseku a článku 18 ods. 1 písm. a) nariadenia Komisie (EÚ) č. 65/2011 z 27. januára 2011, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005, pokiaľ ide o realizáciu kontrolných postupov a krízového plnenia pri opatreniach na podporu rozvoja vidieka (Ú. v. EÚ L 25, 2011, s. 8), článku 39 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) (Ú. v. EÚ L 277, 2005, s. 1), ako aj článkov 4 a 6 nariadenia Rady (ES) č. 73/2009 z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1782/2003 (Ú. v. EÚ L 30, 2009, s. 16).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi ZS „Plaukti“ (ďalej len „Plaukti“), poľnohospodárskou spoločnosťou so sídlom v Lotyšsku, na jednej strane a Lauku atbalsta dienests (Úrad na podporu vidieka, Lotyšsko) na druhej strane vo veci, v ktorej tento úrad odmietol poskytnúť pomoc na zachovanie biodiverzity na pasienkoch (ďalej len „pomoc na zachovanie biodiverzity na pasienkoch“).

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 1698/2005

- 3 Odôvodnenie 35 nariadenia č. 1698/2005 uvádzalo:

„Agroenvironmentálne platby by naďalej mali zohrávať významnú úlohu pri podpore trvalo udržateľného rozvoja vidieckych oblastí a pri reagovaní na narastajúci dopyt spoločnosti po environmentálnych službách. Mali by naďalej povzbudzovať poľnohospodárov a ostatných pôdohospodárov, aby slúžili spoločnosti ako celku zavádzaním poľnohospodárskych výrobných metód zlučiteľných s ochranou a zlepšovaním životného prostredia, krajiny a jej prvkov, prírodných zdrojov, pôdy a genetickej diverzity alebo pokračovaním v ich uplatňovaní. ...“
- 4 Článok 36 tohto nariadenia je súčasťou hlavy IV kapitoly I oddielu 2 osi 2 tohto nariadenia, pričom tento oddiel 2 je nazvaný „Zlepšenie životného prostredia a vidieka“. Tento článok stanovoval:

„Podpora uvedená v tomto oddiele sa týka:

- a) opatrení zameraných na trvalo udržateľné využívanie poľnohospodárskej pôdy prostredníctvom:

...

- iv) agroenvironmentálnych platieb;

...“

5 Článok 39 ods. 1 až 3 uvedeného nariadenia stanovoval:

„1. Členské štáty sprístupnia podporu ustanovenú v článku 36 písm. a) bode iv) na celom svojom území v súlade so svojimi konkrétnymi potrebami.

2. Agroenvironmentálne platby sa poskytujú poľnohospodárom, ktorí dobrovoľne prijali agroenvironmentálne záväzky. ...

3. Agroenvironmentálne platby sa vzťahujú iba na tie záväzky, ktoré presahujú rámec príslušných povinných noriem ustanovených podľa článkov 4 a 5 a príloh III a IV nariadenia [Rady] (ES) č. 1782/2003 [z 29. septembra 2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Ú. v. EÚ L 270, 2003, s. 1)], ako aj minimálnych požiadaviek pre používanie hnojív a prípravkov na ochranu rastlín a iných príslušných povinných požiadaviek ustanovených vnútroštátnymi právnymi predpismi a určených v programe.

Tieto záväzky sa spravidla prijímajú na obdobie medzi piatimi až siedmimi rokmi. V súlade s postupom uvedeným v článku 90 ods. 2 sa v odôvodnených a potrebných prípadoch pre osobitné druhy záväzkov stanoví dlhšie obdobie.“

Nariadenie č. 65/2011

6 Článok 6 ods. 2 nariadenia č. 65/2011 stanovoval:

„Na účely tejto hlavy sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

a) ‚opatrene, ktoré sa vzťahuje na plochu‘ znamená opatrenia alebo čiastkové opatrenia, ktorých podpora je založená na vyhlásenej rozlohe plochy;

...

c) ‚určená plocha‘ znamená plochu pozemkov alebo parciel, na ktoré sa žiada podpora, identifikovaných v súlade s článkom 11 a článkom 15 ods. 3, 4 a 5 tohto nariadenia.

...“

7 Článok 16 tohto nariadenia s názvom „Zníženia sumy a vylúčenia z poskytovania pomoci týkajúce sa veľkosti plochy“ v odseku 2, odseku 3 prvom a druhom pododseku a v odseku 5 prvom, druhom a treťom pododseku stanovoval:

„2. Na účely tohto článku sa plochy, ktoré príjemca deklaruje a na ktoré prijíma rovnakú mieru pomoci podľa určitého opatrenia vzťahujúceho sa na plochu, považujú za plochy, na ktorých sa pestuje jedna skupina plodín. ...

3. Ak sa zistí, že plocha skupiny plodín je väčšia, než plocha deklarovaná v žiadosti o platbu, pre výpočet pomoci sa použije deklarovaná plocha.

Ak plocha deklarovaná v žiadosti o platbu presahuje plochu určenú na uvedenú skupinu plodín, pomoc sa vypočíta na základe plochy určenej na uvedenú skupinu plodín. ...

...

5. V prípade uvedenom v druhom pododseku odseku 3 sa pomoc vypočíta na základe určenej plochy zníženej o dvojnásobný zistený rozdiel, ak je tento rozdiel vyšší ako 3 % alebo dva hektáre, ale nepresahuje 20 % určenej plochy.

Ak je rozdiel viac ako 20 % určenej plochy, žiadna podpora sa pre príslušnú skupinu plodín nevypláti.

Ak je rozdiel viac ako 50 %, je príjemca znova vylúčený z poskytovania pomoci až do výšky, ktorá zodpovedá rozdielu medzi deklarovanou v žiadosti o platbu a určenou plochou.“

8 Článok 18 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia uvádzal:

„1. Požadovaná pomoc sa zníži alebo zamietne, ak nie sú splnené tieto povinnosti a kritériá:

a) pokiaľ ide o opatrenia uvedené v článku 36 písm. a) bode iv) a v) a v písm. b) bode v) nariadenia [č. 1698/2005], príslušné povinné normy, ako aj minimálne požiadavky na používanie hnojív a prípravkov na ochranu rastlín, iné ako príslušné povinné požiadavky uvedené v článkoch 39 ods. 3, 40 ods. 2 a 47 ods. 1 nariadenia [č. 1698/2005] a záväzky, ktoré presahujú tieto normy a požiadavky,...

9 Článok 22 toho istého nariadenia stanovoval:

„V prípade, že sa uplatňuje viacero znížení, uplatňujú sa v tomto poradí:

- prvé v súlade s článkom 16 ods. 5 a 6 a s článkom 17 ods. 4 a 5 tohto nariadenia,
- ďalšie v súlade s článkom 18 tohto nariadenia,

...“

Nariadenie č. 73/2009

10 Článok 4 ods. 1 nariadenia č. 73/2009 stanovoval:

„Poľnohospodár, ktorý dostáva priame platby, musí splniť povinné požiadavky na hospodárenie uvedené v prílohe II a požiadavky týkajúce sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu uvedené v článku 6.

Povinnosti uvedené v prvom pododseku sa uplatňujú len vtedy, ak sa týkajú poľnohospodárskych činností poľnohospodára alebo poľnohospodárskej oblasti v rámci podniku.“

11 Článok 6 ods. 1 tohto nariadenia uvádzal:

„Členské štáty zabezpečia, aby všetka poľnohospodárska pôda, a najmä pôda, ktorá sa už nevyužíva na účely produkcie, bola udržiavaná v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave. Na základe rámca stanoveného v prílohe III vymedzia členské štáty na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni minimálne požiadavky pre dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav, pričom zohľadnia osobitné charakteristiky dotknutých oblastí vrátane pôdných a klimatických podmienok, existujúcich poľnohospodárskych systémov, využitia pôdy, striedania plodín, poľnohospodárskych postupov a štruktúry poľnohospodárskych podnikov. Členské štáty nemôžu vymedziť minimálne požiadavky, ktoré sa nepredpokladajú v uvedenom rámci.“

12 Prílohy II a III uvedeného nariadenia spresňovali povinné požiadavky uvedené v článku 5 tohto nariadenia, ako aj dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav uvedený v jeho článku 6.

Nariadenie (ES) č. 1122/2009

- 13 Článok 71 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 1122/2009 z 30. novembra 2009, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 73/2009, pokiaľ ide o krížové plnenie, moduláciu a integrovaný správny a kontrolný systém v rámci schém priamej podpory pre poľnohospodárov ustanovených uvedeným nariadením, ako aj podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007, pokiaľ ide o krížové plnenie v rámci schémy podpory ustanovenej pre odvetvie vinohradníctva a vinárstva (Ú. v. EÚ L 316, 2009, s. 65), stanovoval:

„Bez toho, aby bol dotknutý článok 77, pokiaľ je určený nesúlad výsledkom nedbanlivosti poľnohospodára, uplatňuje sa zníženie. Toto zníženie vo všeobecnosti predstavuje 3 % celkovej sumy, ako sa uvádza v článku 70 ods. 8.

Platobná agentúra však môže, na základe posúdenia vykonaného príslušným kontrolným orgánom uvedeného v súlade s článkom 54 ods. 1 písm. c) v správe z kontroly v časti vyhodnotenie, rozhodnúť o znížení uvedeného percenta na 1 % alebo jeho zvýšení na 5 % tejto celkovej sumy alebo v prípadoch uvedených v článku 54 ods. 1 písm. c) druhom pododseku o neuložení žiadneho zníženia.“

Lotyšské právo

Nariadenie č. 295

- 14 Ministru kabineta Noteikumi Nr. 295 par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai (nariadenie Rady ministrov č. 295 o poskytovaní, riadení a kontrole štátnej pomoci a pomoci Európskej únie na rozvoj vidieka určenej na zlepšenie stavu životného prostredia a vidieka) z 23. marca 2010 (*Latvijas Vēstnesis*, 2010, č. 50), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „nariadenie č. 295“), ktoré bolo v účinnosti do 28. marca 2015, v § 1 stanovovalo:

„Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá poskytovania, správy a kontroly štátnej pomoci a pomoci Európskej únie na rozvoj vidieka, najmä na podporu opatrení určených na zlepšenie životného prostredia a ochrany prírody v súlade s nariadením č. 1698/2005.“

- 15 § 38 nariadenia č. 295 stanovoval:

„Žiadateľ môže poberať pomoc na poľnohospodárske pozemky určené na pestovanie niektorých plodín, na ktoré možno poskytnúť pomoc a ktoré sa nachádzajú v prílohe 2 tohto nariadenia, označené ako pasienky s vysokou prírodnou hodnotou, pokiaľ spĺňa nasledujúce požiadavky:

...

38.3 Pasienky s vysokou prírodnou hodnotou sú každoročne spásané alebo kosené a je zachovaný určitý počet hospodárskych zvierat, pričom tento počet po prepočte na jednotky dobytku predstavuje hustotu hospodárskych zvierat od 0,4 do 0,9 jednotky na hektár, alebo sú tieto pasienky aspoň raz pokosené počas obdobia od 1. augusta do 15. septembra. Pokosená tráva je pozbieraná a odvezená z poľa alebo rozdrvená.“

- 16 Oddiel 4.3 („Zachovanie biodiverzity na pasienkoch“) bod 3 prílohy 9 tohto nariadenia stanovoval:

„Ak žiadateľ o pomoc nepokosil deklarovanú plochu v období od 1. augusta do 15. septembra, po prvom porušení sa mu nevyplatí nijaká pomoc na túto plochu za daný rok. V prípade opakovaného porušenia sa zrušia všetky záväzky a uvedený žiadateľ vráti Úradu na podporu vidieka celú sumu dovtedy prijatej pomoci za dotknutú plochu.“

Nariadenie č. 139

- 17 Ministru kabineta Noteikumi Nr. 139 Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros (nariadenie Rady ministrov č. 139 o konaní o poskytnutí štátnej pomoci a pomoci Európskej únie pre poľnohospodárstvo v rámci systémov priamej podpory) z 12. marca 2013 (*Latvijas Vēstnesis*, 2013, č. 65), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „nariadenie č. 139“), v § 1 stanovovalo:

„Týmto nariadením sa stanovujú pravidlá udeľovania štátnej pomoci a pomoci Európskej únie pre poľnohospodárstvo v rámci systémov priamej podpory v súlade s nariadením č. 73/2009.“

- 18 § 18 nariadenia č. 139 stanovoval:

„Ak poľnohospodár žiada na určitú plochu o vyplatenie pomoci uvedenej v bode 2.1 tohto nariadenia (jednotná platba na plochu) a súčasne o vyplatenie pomoci podľa opatrenia ‚Agroenvironmentálne platby‘ v súlade s právnymi predpismi týkajúcimi sa poskytovania, správy a kontroly štátnej pomoci a pomoci Európskej únie na rozvoj vidieka a zlepšenie životného prostredia a ochrany prírody:

...

18.2 Ak poľnohospodár žiada o poskytnutie pomoci na základe podopatrenia ‚Zachovanie biodiverzity na pasienkoch‘ alebo na základe podopatrenia ‚Ochranné pásma‘, bez toho, aby boli dotknuté požiadavky uvedené v bode 15.4 tohto nariadenia:

18.2.1 Trvalé pasienky a pastviny, ako aj orná pôda musia byť minimálne raz do roka pokosené a tráva musí byť pozbieraná alebo rozdrvená (v období od 1. augusta do 15. septembra daného roku) alebo tieto pasienky a pastviny musia byť spásané alebo pokosené.“

- 19 § 19 uvedeného nariadenia uvádzal:

„Ak poľnohospodár nesplní niektorú z požiadaviek dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu uvedených v § 15 a 18 tohto nariadenia, suma pomoci uvedenej v § 2 tohto nariadenia (s výnimkou jeho bodu 2.6) sa zníži v súlade s článkami 70, 71 a 72 nariadenia č. 1122/2009.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 20 Dňa 13. mája 2014 Plaukti podala na Úrade na podporu vidieka na rok 2014 žiadosť o jednotnú platbu na plochu, ako aj žiadosť o agroenvironmentálnu platbu ako pomoci na zachovanie biodiverzity na pasienkoch v súvislosti s dvoma poľami s celkovou plochou 18,26 ha.
- 21 V nadväznosti na čiastkovú kontrolu na mieste vykonanú 31. júla 2014 Úradom na podporu vidieka, tento úrad konštatoval, že dotknuté polia boli pokosené pred 1. augustom 2014, teda v rozpore s podmienkami uplatniteľnými na poskytnutie pomoci na zachovanie biodiverzity na pasienkoch.

- 22 V dôsledku toho Úrad na podporu vidieka rozhodnutím z 27. júna 2015 odmietol spoločnosti Plaukti poskytnúť za celý rok 2014, pokiaľ ide o dotknutých 18,26 ha, túto pomoc. Tento úrad vylúčil Plaukti z poskytovania uvedenej pomoci vo výške 2 245,98 eura a nariadil, aby sa táto suma odpočítala z každej sumy, ktoré mali byť vyplatené v troch nasledujúcich kalendárnych rokoch. Okrem toho z dôvodu nesplnenia požiadaviek týkajúcich sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu bolo uplatnené zníženie tej istej pomoci o 1 %.
- 23 Plaukti napadla toto rozhodnutie na Administratīvā rajona tiesa (Okresný správny súd, Lotyšsko) a potom na Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko).
- 24 Po zamietnutí jej žaloby na prvom stupni, ako aj odvolania, podala Plaukti kasačný opravný prostriedok na Augstākā tiesa (Senāts) (Najvyšší súd, Lotyšsko).
- 25 Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, sa domnieva, že keďže je nesporné, že dotknuté polia boli pokosené pred 1. augustom, treba v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 65/2011 uplatniť vnútroštátne ustanovenie, podľa ktorého sa za daný rok neposkytne nijaká pomoc určená na zachovanie biodiverzity na pasienkoch na základe zodpovedajúcich plôch.
- 26 Tento súd si však kladie otázku v súvislosti s proporcionalitou ostatných sankcií uložených Úradom na podporu vidieka, a to najmä jednak, pokiaľ ide o vylúčenie žalobkyne vo veci samej z poskytnutia pomoci na zachovanie biodiverzity na pasienkoch vo výške sumy zodpovedajúcej rozdielu medzi plochou deklarovanou v žiadosti o platbu a určenou plochou, teda povinnosť náhrady na tri kalendárne roky podľa článku 16 ods. 5 tretieho pododseku nariadenia č. 65/2009, a jednak, pokiaľ ide o níženie všetkých platieb vyplácaných tejto žalobkyni o 1 % v súlade s článkom 71 ods. 1 nariadenia č. 1122/2009 z dôvodu nedodržania požiadaviek týkajúcich sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu, pričom nebola zistená nijaká zmena skupiny plodín. Uvedený súd sa konkrétne pýta, či je článok 16 ods. 5 tretí pododsek nariadenia č. 65/2009 uplatniteľný, keďže v prejednávanej veci, hoci Plaukti nespĺňa podmienky na poskytnutie pomoci na zachovanie biodiverzity na pasienkoch, nebola zistená nijaká zmena skupiny plodín.
- 27 Vnútroštátny súd si tiež kladie otázku, či sa má v prípade, ak sa zistí, že plocha skupiny plodín deklarovaná v žiadosti o platbu nezodpovedá určenej ploche, a to obrábanej ploche zistenej pri vykonanej kontrole na mieste, uplatniť sankcia stanovená v článku 18 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 65/2011 a súčasne sankcia stanovená v článku 16 ods. 5 treťom pododseku tohto nariadenia. V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd domnieva, že uplatnenie oboch sankcií za jediné porušenie by mohlo byť v rozpore so zásadou proporcionality.
- 28 Vnútroštátny súd má tiež pochybnosti, pokiaľ ide o otázku, či je požiadavka uvedená v bode 18.2.1 nariadenia č. 139 v súlade s požiadavkami stanovenými v ustanoveniach článku 4 v spojení s článkom 6 nariadenia č. 73/2009 týkajúcich sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu a v článku 39 ods. 3 nariadenia č. 1698/2005, ktorý sa týka agroenvironmentálnych záväzkov.
- 29 Za týchto podmienok sa Augstākā tiesa (Senāts) (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 16 ods. 5 tretí pododsek nariadenia [č. 65/2011] uplatniť v prípade, ak žalobca nespĺnil požiadavky týkajúce sa kosby plochy, v súvislosti s ktorou bola podaná žiadosť o pomoc na zachovanie biodiverzity na pasienkoch (pričom táto požiadavka presahuje povinné minimálne požiadavky stanovené v článku 39 ods. 3 nariadenia č. 1698/2005), ale nebola zistená nijaká zmena skupiny plodín?
2. Možno za jediné porušenie uložiť sankciu stanovenú v článku 16 ods. 5 treťom pododseku nariadenia č. 65/2011 a súčasne sankciu upravenú v článku 18 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia?

3. Je vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej jedna a tá istá požiadavka môže byť minimálnou požiadavkou (normou) a súčasne požiadavkou, ktorá presahuje minimálne požiadavky (podmienka na vyplatenie agroenvironmentálnej platby), v rozpore s článkami 4 a 6 nariadenia [č. 73/2009] v spojení s článkom 39 ods. 3 nariadenia [č. 1698/2005]?”

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 30 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 16 ods. 5 tretí pododsek nariadenia č. 65/2011 vykladať v tom zmysle, že sa uplatní v prípade, ak si žiadateľ o pomoc nesplnil agroenvironmentálne záväzky týkajúce sa podmienok kosby, ale nebola zistená nijaká zmena dotknutej skupiny plodín.
- 31 V tejto súvislosti treba uviesť, že v súlade s článkom 36 písm. a) bodom iv) nariadenia č. 1698/2005 sa pomoc stanovená v hlave IV kapitole I oddiele 2 osi 2 tohto nariadenia s názvom „Zlepšenie životného prostredia a vidieka“ týka opatrení zameraných na trvalo udržateľné využívanie poľnohospodárskej pôdy prostredníctvom „agroenvironmentálnych platieb“.
- 32 Okrem toho z článku 39 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia vyplýva, že členské štáty poskytnú podporu uvedenú v článku 36 písm. a) bode iv) tohto nariadenia na celom svojom území v súlade so svojimi konkrétnymi potrebami. Agroenvironmentálne platby sa poskytujú poľnohospodárom, ktorí dobrovoľne prijali agroenvironmentálne záväzky.
- 33 Článok 18 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 65/2011 stanovuje, že požadovaná pomoc sa zníži alebo zamietne, najmä pokiaľ ide o opatrenia uvedené v článku 36 písm. a) bode iv) nariadenia č. 1698/2005, ak nie sú splnené povinnosti a kritériá, ako sú príslušné povinné normy, ako aj príslušné povinné požiadavky uvedené v článku 39 ods. 3 tohto posledného uvedeného nariadenia, a záväzky, ktoré presahujú tieto normy a požiadavky.
- 34 Z toho vyplýva, že nesplnenie záväzkov prijatých v prospech agroenvironmentálnej politiky má za následok zníženie alebo zamietnutie agroenvironmentálnych platieb.
- 35 Naproti tomu článok 16 nariadenia č. 65/2011 upravuje zníženia pomoci a vylúčenia z poskytovania pomoci týkajúce sa veľkosti poľnohospodárskych plôch. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 16 ods. 2 tohto nariadenia sa za plochy, na ktorých sa pestuje jedna skupina plodín, považujú plochy deklarované príjemcom, na ktoré sa vzťahuje rovnaká miera pomoci podľa opatrenia „plochy“. Článok 16 ods. 3 druhý pododsek uvedeného nariadenia stanovuje, že ak plocha deklarovaná v žiadosti o platbu presahuje plochu určenú na dotknutú skupinu plodín, pomoc sa vypočíta na základe plochy určenej na uvedenú skupinu plodín. Podľa článku 16 ods. 5 tretieho pododseku toho istého nariadenia, ak je rozdiel medzi plochou deklarovanou v žiadosti o platbu a plochou určenou pri vykonanej kontrole na mieste viac ako 50 %, príjemca je znova vylúčený z poskytovania pomoci vo výške zodpovedajúcej tomuto rozdielu.
- 36 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že z dôvodu predčasnej kosby nebolo splnené jedno z kritérií na poskytnutie pomoci na zachovanie biodiverzity na pasienkoch. Úrad na podporu vidieka preto usúdil, že podmienky poskytnutia tejto pomoci neboli splnené v súvislosti s celou deklarovanou plochou a že bolo nutné dospieť k záveru, že rozdiel medzi plochou deklarovanou v žiadosti o platbu a plochou určenou pri vykonanej kontrole na mieste predstavoval 100 %. Tento úrad teda usúdil, že deklarovaná plocha presahovala určenú plochu vo výške 100 %, čo podľa uvedeného úradu odôvodňovalo vylúčenie spoločnosti Plaukti z poskytovania dotknutej pomoci.

- 37 Ako pritom uvádza vnútroštátny súd, jediným porušením, ktoré Úrad na podporu vidieka za referenčné obdobie zistil, je predčasná kosba, pričom nebola zistená nijaká zmena skupiny plodín. Za týchto okolností treba konštatovať, že skutočnosť, že Plaukti pokosila dotknutú plochu pred dátumom stanoveným na tieto účely, neznamena, že deklarovaná skupina plodín bola zmenená takým spôsobom, ktorý by odôvodnil vylúčenie dotknutej osoby z poskytnutia pomoci podľa článku 16 ods. 5 tretieho pododseku nariadenia č. 65/2011.
- 38 Tento výklad článku 16 ods. 5 tretieho pododseku nariadenia č. 65/2011 je v súlade s cieľom agroenvironmentálnych platieb, ktoré, ako vyplýva z odôvodnenia 35 nariadenia č. 1698/2005, by naďalej mali zohrávať významnú úlohu pri podpore trvalo udržateľného rozvoja vidieckych oblastí a pri reagovaní na narastajúci dopyt spoločnosti po environmentálnych službách.
- 39 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú položenú otázku odpovedať tak, že článok 16 ods. 5 tretí pododsek nariadenia č. 65/2011 sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatní v prípade, ak si žiadateľ o pomoc nesplnil agroenvironmentálne záväzky týkajúce sa podmienok kosby, ale nebola zistená nijaká zmena dotknutej skupiny plodín.

O druhej otázke

- 40 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú otázku.

O tretej otázke

- 41 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú články 4 a 6 nariadenia č. 73/2009 v spojení s článkom 39 ods. 3 nariadenia č. 1698/2005 vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej jedna a tá istá požiadavka môže predstavovať minimálnu požiadavku týkajúcu sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu, a súčasne požiadavku, ktorá presahuje tieto minimálne požiadavky, a to požiadavku na poskytnutie pomoci týkajúcu sa agroenvironmentálnych platieb.
- 42 V prvom rade treba pripomenúť, že podľa článku 4 nariadenia č. 73/2009 poľnohospodári, ktorí poberajú priame platby, musia spĺňať určité povinné požiadavky na hospodárenie, ako aj požiadavky týkajúce sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu uvedené v článku 6 tohto nariadenia.
- 43 Tento článok ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby všetka poľnohospodárska pôda bola udržiavaná v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave. V tejto súvislosti musia členské štáty stanoviť minimálne požiadavky na dobrý poľnohospodársky a environmentálny stav na základe rámca stanoveného v prílohe III uvedeného nariadenia a nemôžu definovať minimálne požiadavky, ktoré v tomto rámci nie sú stanovené.
- 44 Podľa článku 39 ods. 3 nariadenia č. 1698/2005 agroenvironmentálne platby sa vzťahujú iba na tie záväzky, ktoré najmä presahujú rámec povinných noriem stanovených v článkoch 4 a 5 nariadenia č. 1782/2003 a v prílohách III a IV tohto posledného uvedeného nariadenia, ktoré sú prebrané v článkoch 4 a 6 nariadenia č. 73/2009 a v prílohách II a III tohto posledného uvedeného nariadenia. Článok 39 ods. 3 nariadenia č. 1698/2005 má teda zabezpečiť, aby sa dotknuté platby poskytovali len na činnosti a postupy, ktoré zodpovedajú vyšším cieľom ochrany životného prostredia než povinné normy, akými sú minimálne požiadavky týkajúce sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu.

- 45 Ďalej treba pripomenúť, ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, že bod 38.3 nariadenia č. 295 vykonáva najmä požiadavky týkajúce sa agroenvironmentálnych platieb. Tento bod najmä stanovuje, že žiadateľ môže získať pomoc na pasienky s vysokou prírodnou hodnotou, pokiaľ tieto pasienky boli aspoň raz pokosené v období od 1. augusta do 15. septembra.
- 46 Podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom pravidlá kosby stanovené lotyšským právom predstavujú minimálne požiadavky a súčasne požiadavky presahujúce minimálne požiadavky v súlade s článkami 4 a 6 nariadenia č. 73/2009.
- 47 Na jednej strane pritom záväzky prijaté v prospech agroenvironmentálnej politiky podľa článku 39 nariadenia č. 1698/2005 musia presahovať minimálne požiadavky týkajúce sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu opísané v článkoch 4 a 6 nariadenia č. 73/2009. Na druhej strane, ako bolo pripomenuté v bode 43 tohto rozsudku, členské štáty nemôžu definovať minimálne požiadavky, ktoré nie sú stanovené v prílohe III tohto posledného uvedeného nariadenia.
- 48 Na účely posúdenia splnenia minimálnych požiadaviek týkajúcich sa dobrého poľnohospodárskeho a ekologického stavu vyplývajúcich z článkov 4 a 6 nariadenia č. 73/2009 sa teda treba ubezpečiť, že tieto požiadavky boli platne definované na základe rámca stanoveného v prílohe III tohto nariadenia. Ak je to tak, nesplnenie takejto požiadavky môže viesť k zníženiam podľa článku 71 ods. 1 nariadenia č. 1122/2009.
- 49 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na tretiu položenú otázku odpovedať tak, že články 4 a 6 nariadenia č. 73/2009 v spojení s článkom 39 ods. 3 nariadenia č. 1698/2005 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej jedna a tá istá požiadavka môže predstavovať minimálnu požiadavku týkajúcu sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu, a súčasne požiadavku, ktorá presahuje tieto minimálne požiadavky, a to požiadavku na poskytnutie pomoci týkajúcu sa agroenvironmentálnych platieb.

O trovách

- 50 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. Článok 16 ods. 5 tretí pododsek nariadenia Komisie (EÚ) č. 65/2011 z 27. januára 2011, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005, pokiaľ ide o realizáciu kontrolných postupov a krížového plnenia pri opatreniach na podporu rozvoja vidieka, sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatní v prípade, ak si žiadateľ o pomoc nesplnil agroenvironmentálne záväzky týkajúce sa podmienok kosby, ale nebola zistená nijaká zmena dotknutej skupiny plodín.
2. Články 4 a 6 nariadenia Rady (ES) č. 73/2009 z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1782/2003 v spojení s článkom 39 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej

jedna a tá istá požiadavka môže predstavovať minimálnu požiadavku týkajúcu sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu, a súčasne požiadavku, ktorá presahuje tieto minimálne požiadavky, a to požiadavku na poskytnutie pomoci týkajúcu sa agroenvironmentálnych platieb.

Podpisy